

M.T.I.

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/x

Külföldi hírek

budapest, 1981. május 02.

kül.

s z o m b a t

sk0001 4 230 mtik1001

várható események

1981. május 2. /mti/

n i n c s e l ő r e j e l z é s

07.09^{hj} 020581 0099

-.-

sk0002 4 300 mtik1002

usa - fegyverzetkorlátozás /1.rész/

washington, 1981. május 2. /mti/ - haig amerikai külügyminiszter pénteken este rómaiba utazott, hogy részt vegyen a nato külügyminiszteri tanácskozásán, amely a hadszíntéri nukleáris fegyverek telepítésének, illetve az eurorakétáknak is nevezett fegyverfajták korlátozásának kérdéséről tárgyal majd. sajtójelentések szerint a nemzetbiztonsági tanács csütörtöki ülésének fő témája az eurorakéta-tárgyalások újrafelvételenek időzítése volt. ugyancsak csütörtökön reagan elnök kinevezte az amerikai salt tárgyalóköldöttség új vezetőjét.

Nww

a washington post szerint a bonni külügyminisztérium egyértelműen kifejezte azt a kívánságát, hogy a jövő heti tanácskozáson a szövetségesek „adjanak világos jelzést”, az eurorakéta-tárgyalások megkezdésének „időbeli kereteire”, vonatkozóan.

washingtoni diplomáciai források úgy vélik, hogy az egyesült államok esetleg hajlandóak lehetnek tenni ennek az igénynek. elképzelhetőnek tartják viszont, hogy a tárgyalások újrafelvételének időpontját nem a római közlemény tartalmazza majd. haig amerikai külügyminiszter április 17-i nyilatkozatában azt mondta, hogy washington „aktívan vizsgálja”, a szovjet-amerikai tárgyalások újrafelvételének kérdését, s „a nem távoli jövőben konkrét bejelentésre készül erről a kérdéssel”,.

az európai hadszíntéri nukleáris fegyverek korlátozásával foglalkozó tárgyalások formálisan tavaly szeptemberben kezdődtek, de egy hónap után bizonytalan időre elhalasztották őket. a felújítás körüli huzavona fő okát washingtonban az új kormány felkészületlenségében látják. a hadszíntéri nukleáris fegyverek kérdését a reagan-kormányzat álláspontja szerint a salt-3 tárgyalások keretében kell megvitatni, jóllehet, az új amerikai kormányzat még az általa megkérdőjelezett salt-2 megállapodásra vonatkozólag sem dolgozta ki álláspontját. /folyt./

br/dj kt

07.33 020581 1885

--

sk0003 4 300 mtik1003

usa - fegyverzetkorlátozás /2.rész/

edward rowny nyugalmazott tábornok személyében reagan elnök csüdtörtökön kinevezte az amerikai salt-tárgyaló küldöttség vezetőjét. a 64 éves rowny azok közé tartozik, akik szerepet vittek a salt-2 szerződés kidolgozásában, de annak kongresszusi elutasításában is. a salt-tárgyalások egész eddigi története azonban azt bizonyítja, hogy a szerződések létrejöttében a fő szerepet mindig magas szintű politikai döntések játszották. rowny a vezérkari főnökök egyesített bizottságának képviselőjeként 1973 és 1979 között minden fontosabb salt-tárgyaláson részt vett.

reagan ezzel a kinevezéssel elkülönítette a salt küldöttség vezető posztját a fegyverzetellenőrzési és tesztelési hivatal vezetői tisztétől. a hivatal vezetője eugene rostow lett,

Nm

aki a kongresszusi szélsőjobboldal által támogatott rowny ellenében a fehér ház választotta.

az új kormányzat salt-gépezetének fokozatos beindulását az amerikai fővárosban „kedvező fejleménynek”, tüntetik fel a kelet-nyugati biztonsági rendszer helyreállítása szempontjából. a reagan-kormányzat alapállása azonban az érdemi kérdésekben nem változott. a the new york times szerint rowny kinevezése a tárgyaló küldöttség élére „azt jelenti, hogy nyilvánvalóan a kormányzat összes vezető hivatalnokai, akiknek a feyverzetellenőrzés kérdéseire valami köze van, ellenzi az 1979-es salt-2 szerződést”,.

br/dj kt

07.43 020581 1420

--

sk0004 4 230 mtik1004

esti hírlap - várható

1981. május 2. /mti/

new york: waldheim nyilatkozata a taszs-nak

beirut: libanon/közel-kelet

new york: ensz - namibia

san salvador: salvadori fejlemények

santiago: chilei helyzetkép

rövid hírek

hazleton: bányászsztrájk

hj
07.44 020581 0347

Nm

--

sk0005 4 230 mtik1005

chile-május 1.

santiago, 1981. május 2. /adm/taszsz/ - több mint száz tüntetőt tartóztattak le a pinochet-rezsím rendőrei a chilei fővárosban május elsején. az őrizetbe vett chilei hazafiak egy santiago-i templomban, az ellenzéki erők által szervezett tüntetésen szándékoztak részt venni. a rendőrség a rendezvényt erőszakkal megghusította.

korábban chileben a junta rendeletileg tiltotta be a tüntetéseket, csakúgy mint a sztrájkokat.

a világ legnagyobb rézbányájának dolgozói nyolcadik napja folytatják sztrájkjukat. a chilei el teniente bányászai béremelést, élet- és munkakörülményeik javítását, a kollektív szerződéseknek az igazgatóság által történő betartását követelik.

mj

07.46 020581 0711

-.-

sk0006 4 230 mtik1006

salvador

washington/san salvador/managua, 1981. május 2. /mti-adn/ap/taszsz/ - a salvadori baloldali erők sikerrel verték vissza május elsején a junta hadsereg támadását morazan tartományban. a hírek szerint az egyesült államok újabb 300 katonát szándékozik salvadorba küldeni, s uruguay, valamint chile is „katonai tanácsadókkal,, segíti a juntát.

a farabundo marti nemzeti felszabadítási front fegyveres osztagai morazan tartományban, rosario város környékén sikerrel állították meg a junta hadseregének a támadását. az adn hírügynökség megerősítette azt a már korábban jelentett hírt, miszerint az említett körzetben a hazafiak által létrehozott városi forradalmi bizottság gyakorolja a hatalmat. a bizottság szervezi meg a lakosság étel-miszer-ellátását, egészségügyi gondozását, s felel a biztonságért.

a salvadori baloldali erők politikai-diplomáciai bizottsága managuában egy sajtóértekezleten közölte, hogy a pentagon újabb 300 katonát kíván salvadorba irányítani. bejelentették azt is, hogy a hírek szerint uruguay és chile is „katonai szakértőkkel,, segíti a

Nw

salvadori juntát. emlékeztet, hogy az egyesült államok már eddig is több mint ezer „tanácsadót,, küldött a közép-amerikai ország hadseregének támogatására, és a napokban érkezett olyan hír, hogy 100 argentin katona is tartózkodik már salvadorban. az országgal közvetlenül szomszédos guatemala és honduras hadereje hónapok óta állandó készenlétben áll, várva az alkalmat, hogy fegyveres beavatkozással lépjen fel a salvadori baloldallal szemben. mind nyilvánvalóbbá válik, hogy az egyesült államok több dél-amerikai állam bevonásával nemzetközivé kívánja tenni a külső támogatás híján összeomlásra ítélt salvadori junta támogatását.

a washingtoni kongresszus nyolc tagja bírósági keresetben azzal vádolja reagan elnököt, weinberger hadügyminisztert és haig külügyminisztert, hogy az alkotmányos jog megsértésével küldték az egyesült államok katonáit salvadorba. a képviselők az amerikai katonák azonnali hazahívását és a salvadori rendszernek nyújtott katonai támogatás beszüntetését követelik. a kereset szerint az elnök nem kérte a kongresszus felhatalmazását az amerikai csapatok külföldön történő felhasználásához.

mj kt

07.59 020581 2235

-.-

sk0007 4 230 mtik1007

waldheim - taszsz-nyilatkozat

new york, 1981. május 2. /taszsz/ - nagyra értékelte a fegyverkezési hajszá megfékezésére és a nemzetközi biztonság megszilárdítására, az egyesült nemzetek szervezetében tett szovjet javaslatok szerepét kurt waldheim, az ensz főtitkára a taszsz tudósítóinak adott nyilatkozatában.

waldheim az ensz new york-i székházában fogadta a szovjet tudósítókat, s válaszolt kérdéseikre azzal kapcsolatban, hogy rövidesen a szovjetunióba utazik. a világszervezet főtitkára hangsúlyozta, hogy a szovjetunió, mint az ensz egyik alapító tagja és a biztonsági tanács állandó tagja, fontos szerepet vállal a szervezet tevékenységében. az elkövetkező esztendőben - folytatta waldheim -, amikor az ensz-nek erőfeszítéseket kell tennie a nemzetközi kapcsolatok romlásának megakadályozására, a világszervezetnek nyújtott szovjet támogatás kulcsfontosságú lesz a kitűzött célok sikeres megvalósításában.

Nw

kurt waldheim elmondotta, hogy nagy érdeklődéssel tanulmányozta azokat a leszerelési és egyéb külpolitikai javaslatokat, amelyeket leonyid brezsnyev terjesztett elő az szkp xxvi. kongresszusán. e kezdeményezések mindegyike a nemzetközi párbeszéd szükségességét hangoztatja - mutatott rá waldheim, s befejezésül kijelentette, hogy a szovjet javaslatokat a megfelelő fórumokon a legkomolyabban kell megvizsgálni.

mj

08.21 020581 1362

-.-

sk0008 4 230 mtik1008

rövid hírek /1. rész/

megvesztegetés

new york, 1981. május 2. /afp/ ap/upi/ - harrison williams, new jersey demokrata párti szenátorát pénteken egy new york-i szövetségi bíróság bűnösnek mondta ki az „abscam”, megvesztegetési botrányban. a több mint husz éves kongresszusi pályafutásra visszatérő szenátor és egyik közeli munkatársa jelentős megvesztegetési összeget: egy virginiai bányavállalkozásban való 18 százalékos részesedést fogadott el az fbi ügynökeiktől, akik egy gazdag olajsejkség képviselőinek adták ki magukat. mindezért a szenátornak latba kellett volna vetnie befolyását, hogy a bányász számára különösen kedvező katonai megrendeléseket szerezzen. az ügyet kapcsolatban már a kongresszus hat tagját elítélték.

klm - nato

bonn, 1981. május 2. /taszsz/ - a legnagyobb holland légitársaság, a klm nem hajlandó szerződést kötni a nato-val arra, hogy „válságos helyzetben”, amerikai katonákat szállítson Európába - jelentette be pénteken a társaság képviselője. nato nyomásra a holland kormány felkérte a klm-et és két másik holland légitársaságot, kezdjen tárgyalásokat a szállítási szerződések megkötésére.

mozgásképtelen hajó

miami, 1981. május 2. /afp/ap/ - pénteken este florida partjainál, miamitól mintegy 800 kilométerre műszaki hiba miatt mozgásképtelenné vált az „ss norway”, a világ legnagyobb utasszállító hajója. a hajó 1780 utasát szombatn két másik hajó

Nm

veszi fedélzetére, mivel bizonytalan, mennyi időt vesz igénybe a hiba kijavítása. a hajótulajdonos „norwegian-caribbean cruise line”, társaság szóvivője szerint a hibát a hajókabinba került idegen anyagok idézték elő. az utasszállító hajó vasárnap indult miamiból egy hétnapos karib-tengeri körútra.

szív-tüdő-átültetés

stanford, 1981. május 2. /afp/-pénteken egy orvoscsoport a kaliforniai stanford egyetemen a világon ötödik alkalommal hajtott végre szív- és tüdő-átültetést. a harmincéves fiatalembert 24-48 órán át még mesterségesen lélegeztetik, míg az új tüdő átveheti a gépek szerepét. /folyt./

pf kt

08.54 020581 2060

-.-

sk0009 3 230 mtik1009

Libanoni helyzetjelentés

beirut, 1981. május 2. /upi/afp/ap alapján/ - csupán szórványos lövöldözések és a beiruti repülőtér környékén becsapódó tűzérési lövedékek robbanásai zavarták meg libanonban a nem hivatalos tűzszünetet pénteken. megfigyelők szerint a viszonylagos nyugalom annak tudható be, hogy a kulisszák mögött élénk diplomáciai tevékenység folyik a közel-keleti térségben érdekelt valamennyi fél között, hogy elejét vegyék a viszály további elmérgesedésének.

a sziriai csapatok szilárdan tartják állásaikat a bekaa-völgyet és a libanon-hegy földközi-tengeri oldalát uráló sannin-hegy gerincén. a keresztény milicisták viszont továbbra is ellenőrzésük alatt tartják zahle /bekaa-völgyi/ város központját és a várost övező dombokat. a bekaa-völgyben állomásozó sziriai csapatok csütörtökön és pénteken erősítést kaptak. helyi lakosok páncélozott járművekből és tehergépkocsikból álló menetoszlopokat láttak érkezni azt követően, hogy szíria szerdán állítólag légvédelmi rakétákat szállított a helyszínre. mint ismeretes, izraeli vadászgépek kedden lelőttek két sziriai helikoptert libanon fölött.

jichak samir, izraeli külügyminiszter pénteken az izraeli televízióknak adott nyilatkozatában megkísérelte szíriára hárítani a felelősséget izrael fokozódó libanoni katonai beavatkozásáért. ennek jegyében fejezte ki országa hajlandóságát, hogy „valamiféle megállapodást”, kössön szíriával, bár maga is elismerte, hogy erre

Nm

kevés esély van, izrael ugyanis a status quo ante, a korábbi állapotok helyreállítását követeli. vagyis olyan állapotokét, melyben zavartalanul folytathatja a palesztin ellenállási mozgalom lassu feloldását libanonban az általa minden eszközzel támogatott keresztény miliciák felhasználásával. samir nyilatkozatából fény derült arra, hogy washington nem fejt ki nyomást izraelre libanoni beavatkozásának mérséklése érdekében, viszont minden diplomáciai csatornát felhasznál arra, hogy engedményekre bírja szíriát.

simon peresz, az ellenzéki izraeli munkapárt elnöke pénteki televíziós nyilatkozatában izrael biztonsága zálogának nevezte a korábbi állapotokat, és felszólította az egyesült államokat: nyújtson segítségét ennek visszaállításához. a kormánytól pedig a libanoni keresztény miliciák további támogatását követelte, csakugy mint mose arensz, a knesszet külügyi és hadügyi bizottságának elnöke, aki egy másik tévéműsorban az izraeli kormánynak ezt a „feladatát”, „erkölcsi kötelességnek”, nevezte.

vi kt

09.33 020581 2485

-.-

sk0010 4 230 mtik1010

rövid hírek /2. rész/

karlskrona, 1981. május 2. /afp/ - a svédországi karlskronában csütörtökön három fiatal vesztette életét egy pop koncertre várva. a fiatalokat akkor taposták agyon mikor az 1500 fős tömeg a terembe tödült. két lelkes rajongót szintén kórházba kellett szállítani állapotuk azonban nem válságos.

házépítés - új rekord

palm beach gardens /florida/, 1981. május 2. /upi/ - „menj és mond el divostának és embereinek, rómat nem egy nap alatt építették, erre azt fogja válaszolni, de csak azért, mert ők nem voltak ott... a római mondással élve a floridai palm beach gardensben mindenki ott volt, sőt a helyén volt. egy 350 főből álló „brigád”, éppen nyolc óra alatt adott át kulcsrakészen egy 3 hálószobás, három fürdőszobával felszerelt 141 négyzetméter alapterületű komplett házat. az előző házépítő világrekordot /34 óra, 25 perc, 59 másodperc/ az új-mexikó állambeli albuquerqueben állították fel. egy építész valóságos stratégiát dolgozott ki a több mint háromszáz sürgő-forgó alvállalkozó és a különböző mesteremberek számára. a munkálatok reggel hét órakor kezdődtek az üres telken több száz

Nw

tátott száju néző szemeláttára. a különböző rendű s rangu mesterek nyüzsgöttek akár a hangyák, hét cementes kocsi ontotta az előre kevert építőanyagot. röviddel délután három óra előtt már állt is az építmény. a munkát a talajba süllyesztett öntözőrendszer csapjának elforgatása koronázta meg.

pf kt

09.45 020581 1450

-.-

sk0011 4 230 mtik1011

haig rómban

róma, 1981. május 2. /mti/ - szombaton reggel rómba érkezett alexander haig amerikai külügyminiszter. haig a nato miniszteri tanácsának hétfőn kezdődő ülészakán vesz részt. előtte hivatalos olaszországi látogatásán emilio colombo külügyminiszterrel és arnaldo forlani miniszterelnökkel tanácskozik az egyesült államok és olaszország nato-együttműködéséről, a közép- és a közel-keleti helyzet alakulásáról, a földközi-tengeri medencét érintő katonai kérdésekről és az „eurorakéták”, telepítéséről. haiget fogadja alessandro pertini köztársasági elnök is.

szombaton este ii. jános pápa magánkihallgatáson fogadja az amerikai külügyminisztert vatikánvárosban.

se/dm kt

09.51 020581 0746

-.-

sk0012 4 300 mtik1012

cirillo - patria-tó

róma, 1981. május 2. /mti/ - az olasz rendőrség csónakokkal és buvárokkal, valamint helikopterekkel kutat cirillo után a nápoly közelében lévő patria-tóban.

Nw

de a szombat délelőtti órákig nem bukkantak az elrabolt kereszténydemokrata politikus holttestének nyomára. a rendőrség előzőleg vonakodott hitelt adni az ismeretlen telefonáló közlésének, aki azt állította, hogy cirillót megölték és holttestét a patria-tóba dobták, de péntek este további hívások érkeztek hasonló tartalommal, és állítólag telefonon bejátszották cirillo hangszalagra rögzített bucsuzkodását is: „isten veletek drágám,, biztosat azonban még nem tudni. az olasz rádió szombat reggeli krónikájában emlékeztetett moro elrablására: a terroristák egy izben félrevezették a hatóságokat azzal, hogy közölték, morot megölték, és holttestét a duchessa-tóba dobták. a hatóságok azt az esetet úgy értékelték, hogy félrevezetésről volt szó, a terroristák rejtekhelyük megváltoztatására használták ki a figyelemelterelő manővert. az olasz rendőrség feltételezi, hogy az emberrablók tettük színhelyétől nem messze tartják, vagy tartották fogva tuszukat, cirillót.

se/dj kt

09.52 020581 1180

-.-

sk0013 4 230 mtik1013

sztrájkoló bányászok - usa

washington, 1981. május 2. /mti-afp/ap/ - virginia-ban pénteken összetűzésekre került sor a rendőrség és az akkor már 36. napja sztrájkoló szénbányászok között. az autótton tüntető bányászok kövekkel dobálták meg a rendőrségi autókat. huszonháromat közülük letartóztattak. kentuckyban a rendőrség kétszáz lovasrendőrt, köztük különleges kommandó kiképzésben részesült egységeket és két repülőgépet vezényelt a helyszínre a sztrájkoló bányászok „megrendsabályozására,,.

az elmúlt héten kentucky és nyugat-virginia állam több városában is a bányászsztrájkhoz kapcsolódó zavargások voltak. rálöttek kamionsofőrökre, akik sztrájkőrök által bányászott szenet szállítottak. a sztrájkhullám további szélesedése várható, miután pennsylvania-ban kétezr antracitbányász bejelentette, hogy péntek éjjeltől csatlakozik 160 000 sztrájkoló társához. hivatalos források szerint péntekre a munkabeszüntetés az ország antracit-termelésének 96 százalékát adó bányavidéken már majdnem minden munkafolyamatra kiterjedt.

Nw

a united mine workers bányászai kollektív szerződésük felújítását követelik.

bm kt

10.13 020581 1146

-.-

sk0014 3 230 mtik1014

közel-keleti hírek

arab liga katonai bizottsága

tunisz, 1981. május 2. /afp/ - az arab liga április 28. és 30. között tuniszbán ülésezett katonai bizottsága az arab országok katonai ütőképességének megerősítését javasolta izrael agresszív, terjeszkedő politikájának fényében.

a tanácskozó testület pénteken tuniszbán nyilvánosságra hozott nyilatkozatában közölte, hogy az arab országok fegyveres erőinek vezérkari főnökei különös figyelemmel kísérik a libanoni helyzet legújabb fejleményeit. a nyilatkozat „az arab országok sorainak tömörítésére és a cionista ellenséggel szembeni közös erőfeszítésekre,, helyezte a hangsúlyt, és nem tett említést arról, hogy milyen katonai kérdéseket vitattak meg.

libiai küldöttek damaszkuszban

damaszkusz, 1981. május 2. /afp/ - abu bakr junisz dandártábornok, a libiai fegyveres erők főparancsnoka és ali abdesszalam triki külügyi titkár /külügyminiszter/ pénteken délután rövid látogatásra damaszkuszba érkezett - jelentette a sana sziriai hírügynökség -, hogy beszámoljanak asszad sziriai elnöknek kadhafi ezredes szovjetunióban, jugoszláviában és bulgáriában tett látogatásáról.

kadhafi-waldheim

new york, 1981. május 2. /ap/ - moamer^{lel-} kadhafi ezredes, a libiai forradalom vezetője levélben fordult kurt waldheimhez, az egyesült nemzetek szervezetének főtthkárához, hogy vesse latba befolyását az egyesült államok kormányzatánál a közel-keleti beavatkozások céljára tervezett intervenciós haderő „gyorshadtest,, létrehozása ellen.

Nw

a pénteken nyilvánosságra hozott levélben kadhafi felhívta a figyelmet arra, hogy intervenciós erőknek bizonyos térségek védelme ürügyén történő létrehozása a békét és a biztonságot veszélyezteti.

vi kt

10.24 020581 1740

--

sk0015 4 230 mtik1015

nicaragua - tiltakozás

new york, 1981. május 2. /ap/taszsz/ - nicaragua pénteken jegyzékben tiltakozott az ensz főtitkáránál amiatt, hogy hondurasi területéről az utóbbi időben sorozatos támadásokkal sértik meg szuverenitását.

a dokumentumot new yorkban, az ensz székhelyén nicaragua állandó ensz-képviselője terjesztette elő. a jegyzék rámutat, hogy például április 27-én hondurasi katonák támadták meg a guasale és los gallegos településeknél lévő határőr-őrsöket, s egyidejűleg hondurasi területén, a határövezetben csapatösszevonások történtek.

a nicaraguai tiltakozó jegyzék kifejti, hogy ezek a cselekmények szoros összefüggésben állnak a hondurasból január óta megállás nélkül folyó ellenséges kampánnyal. a fegyveres támadások során 80 nicaraguai katonai és polgári személyt gyilkoltak meg a betolakodók. a dok. műfaj hangsúlyozza, hogy a hondurasi fegyveres erők jelentős támogatásban részesítik a nicaragua területén bujkáló somozista bandákat.

nicaragua kormánya néhány nappal ezelőtt azt javasolta hondurasnak, hogy a két ország államfői, illetve hadsereg-főparancsnoki szinten tárgyaljon a kialakult helyzetről - fejeződik be a nicaragua ensz-képviselője által pénteken átadott jegyzék.

mj

10.37 020581 1243

Nm

--

sk0016 4 230 mtik1016

japán - nukleáris szennyezés

tokió, 1981. május 2. /reuter/ - emberi hiba, a berendezések elégtelen működése és szerkezeti gyengeség idézte elő, hogy a surugai nukleáris erőműből radioaktív szennyvíz került a tengerbe - jelentette be a japán nyersanyag-és energia-hivatal.

az esetet kivizsgáló ügynökség becslése szerint mintegy 15 tonna radioaktív szennyvíz ömlött ki egy tárolóból. a tartály csapját ugyanis nyitvahagyták, és a biztonsági berendezések sem működtek. a tartályon tuicsordult radioaktív szennyvíz a padlóra ömlött, majd innen bejutott a tengerbe vezető csatornahálózatba. a vizsgálat a múlt héten azt követően kezdődött, hogy fokozott radioaktivitást észleltek az suruga-öbölben. eközben kiderült, hogy a csaknem egy hónapja történt balesetet az erőműt működtető vállalat nem jelentette be.

a jelentés szerint a vállalat 56 dolgozója a kiömlött víz eltakarítása során csupán ártalmatlan erejű sugárzást kapott.

pf kt

10.53 020581 0964

--

sk0017 4 230 mtik1017

kiszivárogtatás

madrid, 1981. május 2. /mti/ - a diario 16 című madridi napilap pénteken és szombaton folytatta a február 23-i puccskíséret előkészületeiről szóló értesülésének ismertetését. lényegét tekintve azonos információt pénteken már több lap, közöttük az el pais is közölt. a kormánykörök véleménye szerint, bár a diario 16 hevesen tagadja, a lapokban leközöltek lényegében tejero alezredesnek a vizsgálóbíró előtt tett vallomása jegyzőkönyvén alapulnak. ennek egy másolata, amint már két héttel ezelőtt közölték, illetéktelen kezekbe került, s a rendőrség nyomoz felkutatására.

kormánykörök szerint tejero alezredes vallomásának kiszivárogtatása szélsőjobboldali erők műve, és része egy olyan kampánynak, amely a vizsgálati titok megsértésével próbálja megzavarni a bírósági eljárást, másrészt rágalmozni kívánja a királyhi tiszteket, sőt azt a látszatot akarja kelteni, mintha a puccsot meghiúsító i. jános károly maga is bele lett volna avatva az államcsínykíséret előkészítésébe.

Nm

Leopoldo calvo sote lo minisztere lnök pnteken hosszasan tárgyalt kormányának legfontosabb hat tagjával a vizsgálati anyag részleges nyilvánosságra kerülése nyomán előállott helyzetről. az el pais értesítése szerint a kormányt rendkívüli módon nyugtalanítja a közvélemény megtevesztésére irányuló kampány, amely bizonyos polgári erők támogatásával a hadseregen belül is folyik a bűnösök tisztára mosására és a király személyének befekettítésére. ezért fontosnak tartják a vizsgálat meggyorsítását, különösen az érintett polgári személyek szerepét illetően.

Leopoldo calvo sote lo minisztere lnök csütörtök este ezekről a kérdésekről is tárgyalt felipe gonzalezzel, a spanyol szocialista munkáspárt főtitkárával folytatott háromórás megbeszélésen. szóba kerültek a megbeszélésen nemzetközi kérdések, köztük a nato-hoz való spanyol csatlakozás témája is.

a szocialista főtitkár a megbeszélés után kijelentette, hogy nincs lehetőség kompromisszumra, mivel szögesen ellentétes a kormány és a baloldali ellenzék álláspontja, a kormány gyors csatlakozást akar, viszont a baloldali pártok ellenzik spanyolország belépését a nato-ba, s követelik a döntés elnapolását, illetve a kérdés népszavazásra bocsátását.

leh/dm kt

11.39 020581 2245

-.-

sk0018 3 230 mtik1018

gyorshadtest és mx

washington, 1981.május 2./ap/ - az amerikai képviselőház fegyveres erőkkel foglalkozó albizottsága pnteken 424,6 millió dolláros keretet hagyott jóvá az október 1-vel kezdődő költségvetési évre a közel-keleti és az indiai-óceáni térségében bevetendő intervenciós haderő /„gyorshadtest,“/ külföldi támaszpontjai megépítéséhez, és további 345 millió dollárt az mx-hadászati rakétaprogram számára.

a katonai létesítmények és berendezések albizottsága ezt megelőzően közel 96 millió dollárt faragott le az intervenciós haderőnek szánt pénzalapból, mert a döntés időpontjáig nem fejeződtek be a tárgyalások az egyiptomi, a kenyai és a portugál kormányval a „gyorshadtestnek,“ szánt létesítmények megépítéséről. portugália például az azori-szigeteken lévő lajes légitámaszpontot bocsátaná atlanti-óceáni ugródeszkául az egyesült államok intervenciós hadereje rendelkezésére.

Nm

reagan elnök augusztus előtt várhatóan nem dönt az mx-rakéták telepítéséről. az amerikai légierőnél azonban továbbra is abban a fejtetésben folytatják a tervezési munkákat, mintha már végleges határozat lenne arról, hogy a rakétákat nevada és utah állam sivatagi völgyeibe telepítik.

a törvénytervezetben szerepel egy olyan kitétel, amely szerint ha az elnök az mx-ek hajókra történő telepítése, vagy a jelenleg tervezettől eltérő telepítési mód mellett döntene, akkor ehhez a képviselőház és a szenátus 60 napon belüli együttes jóváhagyása szükséges, ellenkező esetben a pénzalapot törlik.

vi kt

11.52 020581 1527

-.-

sk0019 4 300 mtik1019

tibet

éliás béla, az mti tudósítója jelenti:

peking, 1981.május 2./mti/ - tibetben ülést tartott az autonóm terület népi gyűlése. az ülésen felszólalt jin fa-tang, az autonóm terület pártbizottságának első titkára, aki kijelentette, hogy tibet gazdasági helyzete jelenleg jobb, mint az elmúlt évtizedben bármikor volt. az autonóm területen tavaly több mint félmillió tonna gabonafélét termeltek, tizenkilenc százalékkal többet, mint 1979-ben. a tibeti parasztok és pásztorok egy főre jutó pénzjövedelme tavaly tizenöt jüannal emelkedett.

az autonóm terület népi gyűlése /helyi parlamentje/ módosította a házassági törvényt. a módosítások lehetővé teszik, hogy a tibeti nemzetiségűek a kínaiaknál két évvel korábban köthessenek házasságot, azaz a férfiak husz, a nők pedig tizennyolc éves korukban. egy másik módosítás visszamenőleg érvényesnek ismeri el tibetben a kína más részében tiltott többnejűséget, illetve többférjűséget. ugyanakkor szabaddá teszi a válást azok számára, akik ki akarnak lépni a többnejűségből, vagy a többférjűségből. a népi gyűlés módosítása előírja a házasságok és a születések kötelező regisztrálását, és válás esetén mindkét szülőnek közösen kell viselnie a felbontott házasságban született gyermekek nevelési költségeit. korábban az ilyen költségek kizárólag az anyát terheltek tibetben.

éb/dm kt

11.59 020581 1360

Nm

-.-

sk0020 4 300 mtik1020

ensz - namibia

new york, 1981. május 2. /mti-ap/ - a világszervezet afrikai tagállamai későbbre halasztották a döntést, kéri-e az ensz rendkívüli közgyűlésének összehívását namibia függetlensége ügyében. ezt sierra leone ensz-nagykövete jelentette be pénteken este az ensz székhelyén 50 afrikai tagállam nevében azután, hogy a biztonsági tanácsban a három nyugati állandó tag, az egyesült államok, nagy-britannia és franciaország vétóval megakadályozta a dél-afrikai köztársaság ellen javasolt gazdasági és kereskedelmi tilalmak elrendelését.

a javaslatokat az afrikai tagországok terjesztették elő, hogy így kényszerítsék dél-afrikát a jogtalanul megszállva tartott szomszéd ország függetlenségének visszaadására.

sierra leone, amelynek képviselője az afrikai egységszervezet elnöki tisztét tölti be jelenleg, közölte: az afrikai országok megvárják az aesz külügyminiszteri értekezletét /amelyet június 15-21-én tartanak nairobiában/, hogy eldöntsék, kéri-e rendkívüli közgyűlés összehívását namibia ügyében. megfigyelők nem tartják valószínűnek, hogy az aesz külügyminiszterei döntenek majd a rendkívüli közgyűlés kérése mellett, de a később ugyancsak nairobiában összeülő aesz-csúcsértekezlet esetleg hozhat ilyen döntést.

-- az ensz közgyűlése már évekkel ezelőtt megszavazott ajánlást arra, hogy namibiának vissza kell kapnia függetlenségét, dél-afrika azonban nem tartja tiszteletben az erre vonatkozó ensz-határozatokat. a nyugati vétó most megakadályozta, hogy a diplomáciai és kereskedelmi kapcsolatok megszakításával, olaj- és fegyverszállítási tilalommal szorítsák pretoriát a megszállás megszüntetésére.

az ensz namibia-tanácsa küldöttséget menesztett előbb néhány latin-amerikai országba, majd később más földrészekre is, hogy megvitassa a kormányokkal, mit lehetne tenni a namibiai függetlenség biztosításáért. a küldöttséget algéria ensz-nagykövete vezeti, és részt vesz benne a namibiai függetlenségért harcoló swapo képviselője is.

mp

12.02 020581 1991

Nw

-.-

sk0021 4 300 mtik1021

ujraéledő mccarthy_zmus

moszkva, 1981. május 2. /taszz/ - „a nemzetközi terrorizmus elleni harc, egyre inkább újfajta „boszorkányüldözéssé válik, a potomac partján - írja gennagyij vasziljev, a pravda szemleírója azzal kapcsolatban, hogy a biztonság és terrorizmus kérdéseivel foglalkozó szenátusi albizottság meghallgatásokat kezdett az ugynevezett „nemzetközi terrorizmus, kérdésében.

a szerző rámutat, hogy mindez alátámasztani látszik az amerikaiaknak az újraéledő mccarthy_zmustól való féltelmét. az albizottság meghallgatásán olyan személyek jelentek meg, mint william colby, a cia volt igazgatója, aki teleplező adatokat hozhatott volna nyilvánosságra a szervezet kül- és belföldi tevékenységéről. ehelyett azonban ezek a „szakértők, a „szovjetunió mint a nemzetközi terrorizmus szervezője, kiagyalt elméjével álltak elő, azt igyekezvén ilyen módon elhitetni, hogy a népek nemzeti felszabadító harca maga a „nemzetközi terrorizmus,.

az albizottság ülésén szó esett az újságírókról, akik „bedőlnek, az „ellenséges félrevezetéseknek, elhangzottak kitérő felhívások, hogy „új életet kell lehelni, a hirszerző és állambiztonsági tevékenységbe. felvetődött, hogy ne korlátozzák a „beépülést a politikailag másképpen gondolkodók csoportosulásaiba, az albizottság egyik tanácsadója elismerte, hogy létezik bizonyos „feketelista, azokról az amerikai társadalmi szervezetekekről, amelyeknek tevékenységét figyelemmel kívánják kísérni „bebiztonsági szempontok, miatt. a listán első helyen szerepel az egyesült államok kommunista pártja, valamint a fegyverkezési versenyt és a fajüldözést ellenző társadalmi szervezetek - írja a pravda.

bm bj

12.39 020581 1699

Nw

-.-

sk0022 4 230 mtik1022

kambodzsa - szolidaritás

phnom penh, 1981. május 2. /taszsz/ - az afro-ázsiai népek szolidaritási szervezetének rendezésében pénteken phnom penhben értekezlet nyílt, amelynek témája a kambodzsai nép iránti szolidaritás.

a tanácskozás munkájában részt vesznek a béke-világtanács, a szakszervezeti világszövetség, valamint egyéb nemzetközi és nemzeti szervezetek képviselői.

hun sen kambodzsai külügyminiszter az értekezleten felszólalva rámutatott, hogy hazája a délkelet-ázsiai országokkal való jószomszédi kapcsolatok megteremtésén fáradozik, annak érdekében, hogy a térség a béke és a stabilitás övezetévé válhassék. e cél megvalósulását segítené elő, ha létrejöhetne a vietnami, laoszi és kambodzsai külügyminiszter januári megbeszélésén javasolt regionális konferencia az asean és indokina országai részvételével.

mj bj

12.43 020581 0855

-.-

sk0023 4 230 mtik1023

krasznoj zvezda - gyorshadtest

moszkva, 1981. május 2. /taszsz/ - az olajlelőhelyek biztonsága, garantálásának jelszavával az egyesült államok, nagy-britannia és a nato más tagállamai arra törekcsenek, hogy növeljék katonai jelenlétüket a közel-keleten, különösen a perzsa-öböl térségében, és agresszív terveik megvalósításának hídfőállításává változtassák azt - írja a krasznoj zvezda szombati száma.

a gyorshadtest létrehozása csak az egyik eszköz, amellyel a brit kormány kész a nato katonai és politikai befolyásának hagyományos hatóterén kívüli kiterjesztésére. a brit hadügyminisztérium fehér könyve - idézi a szovjet hadsereg lapja - a „brit globális védelmi lépések” következő irányait jelöli meg: katonai segítségnyújtás a térség független államainak egyrészt fegyverszállítás, másrészt a helyi hadseregek felkészítését segítő tanácsadók küldésével; rendszeres nyugati erődemonstráció békeidőben a világ stratégiailag fontos térségeiben; valamint a „gyorshadtest”, létrehozása és

Nw

alkalmazása. „nagy-britanniának mindhárom tevékenységben nagyobb szerepét kell játszania az egyesült államok bármely más európai szövetségeseinél, - áll a fehér könyvben.

a brit „gyorshadtest”, létrehozása és működése anyagi alapjainak biztosítása már a gyakorlati megvalósulás stádiumában van - mutat rá a krasznoj zvezda. - az aviation week and space technology című amerikai hetilap adatai szerint a brit hadügyminisztérium növelni szándékozik a légi erő szállítási képességét, és az ilyen hadműveletek végrehajtásához szükséges műszaki tartalékokat. a brit légi erő személyzet és fegyverszállítási tevékenység növekednek a c-130-as hercules típusú repülőgépen teljesített szolgáltatás meghosszabbításával. úgy tervezik, hogy ezeket a gépeket különleges fedélzeti rádiólokátorokkal és a személyzetet, valamint a gép létfontosságú berendezéseit védő páncélzattal, valamint a repülőgép-hajtóművek infravörös sugárzásának elnyelésére alkalmas ernyőkkel is felszerelik.

a brit kormány álláspontja és gyakorlati tervei arról tanuskódnak - vonja le a következtetést a krasznoj zvezda -, hogy az amerikai kormányzat agresszív külpolitikai vonalát követve london kész megosztani tengerentúli partnerével a „világcsendőr”, szerepét.

pf bj

12.48 020581 2281

-.-

sk0024 4 300 mtik1024

rövid hírek

kanadai küldöttség

bukarest, 1981. május 2. /mti/ - befejezve többnapos romániai látogatását, elutazott bukarestből a kanadai parlament küldöttsége, amelyet jean marchand szenátusi elnök vezetett.

a kanadai képviselők tartózkodásuk során többek között megtekintették az országos fizikai központot. fogadta a küldöttséget cornel mihulecea, a atomenergiaügyi állami bizottság elnöke. ezen a megbeszélésen a román-kanadai gazdasági együttműködésről és a kooperáció további sokrétű fejlesztéséről volt szó.

Nw

pártévforduló

bukarest, 1981. május 2. /mti/ - május 8-án ünneplik a román kommunista párt megalapításának 60. évfordulóját.

a közelebbi pártévforduló alkalmából számos rendezvényen méltatták az rkp vezető szerepét. bukarestben a nemzetközi jogi és külügyi kapcsolatok társasága ünnepi szimpozionján az előadók foglalkoztak a kommunista pártjának történelmi küldetésével. tanácskoztak az írószövetség vezető tanácsa is, és szimpozionra került sor temesváron és lugoson is.

olt/dj

12.54 020581 1051

-.-

sk0025 4 230 mtik1025

papandreu-nyilatkozat

szófia, 1981. május 2. /mti/ - a kelet és nyugat konstruktív párbeszédének helyreállítására irányuló legújabb szovjet javaslatok pozitív görögországi fogadtatásáról is szólt andreasz papandreu, a párhellen szocialista mozgalom /pasok/ vezetője abban a nyilatkozatban, amelyet az otecsestven front című bolgár lapnak adott.

- a görög nép, különösen pedig a pasok hívei kedvezően fogadták leonyid brezsnyevnek az enyhülés és a béke érdekeit szolgáló legújabb javaslatait - mutatott rá a bolgár hazafias front lapjában papandreu, hozzátéve: meggyőződésünk, hogy e javaslatok őszinték. - a szovjetunió valóban békét kíván, hogy erőforrásait gazdasági és szociális programjai megvalósítására fordíthassa - jelentette ki a görög politikus, kiemelve, hogy a tökéletes országokban ezzel szöges ellentétben a fegyverkezést fokozzák, amelynek érdekében szüntelen amerikai nyomás nehezedik a nyugat-európai kormányokra. papandreu elmondta, hogy a nyugat-európai szocialista pártok vezetőinek legutóbbi párizsi tanácskozását jellemző légkör brezsnyev javaslatai elfogadásának kedvezett.

a görögországi belső helyzetről hangsúlyozta, hogy egyre szélesebb tömegek követelnek változásokat, sürgetik az ország demokratizálását. a szocializmus jelszava görögországban is mind nagyobb visszhangra talál. sokakat aggaszt hazánk nato-tagsága és az ezzel járó amerikai gyámság. a pasok a demokratikus intézményekért, a görög társadalom szocialista átalakításáért, a nemzeti függetlenségért és a békéért küzd.

Nms

görögország és bulgária kapcsolatairól andreasz papandreu meglepéssel állapította meg, hogy azok egyenletesen fejlődnek. kiemelte karamanlisz és zsvikov találkozásainak jelentőségét, rámutatva, hogy a két nép közötti bizalom erősödik. - semmi sem választ el bennünket egymástól. együtt küzdünk a békéért és a haladásért, s tudatában vagyunk a békés fejlődés szükségességének a balkánon - hangoztatta a görög politikus.

ek/dj bj

13.08 020581 1971

-.-

sk0026 4 230 mtik1026

waldheim - moszkvai látogatás

moszkva, 1981. május 2. /mti/ - az ensz főtitkárának, kurt waldheimnek küszöbön álló moszkvai látogatását fontos eseménynek tekintik a szovjet fővárosban. waldheim 1977 szeptemberében, a közgyűlési ülészek megnyitása előtt moszkvában járt, s akkor fogadta őt leonyid brezsnyev is. 1979 májusában tett rövid moszkvai látogatása során a főtitkár koszigin szovjet miniszterelnökkel és andrej gromiko külügyminiszterrel folytatott tanácskozásokat, s akkor is igen jelentős helyet foglalt el a megbeszéléseken a leszerelés, a fegyverzet ellenőrzésének kérdése, valamint a közel-keleti helyzet.

várhatóan a jelenlegi látogatáson is ezek a témák kapnak majd nagy figyelmet. mint ismeretes, a leszerelés és a fegyverzetellenőrzés kérdéseiről gromiko a napokban intézett levelet a főtitkárhoz. azzal kapcsolatban, hogy megkezdődött az ensz-közgyűlés új, a leszereléssel foglalkozó rendkívüli ülészekének előkészítése. az szkp xxvi. kongresszusán előterjesztett új szovjet javaslatok nagymértékben elősegíthetik az előrehaladást ezen a téren.

a közel-keleti helyzet megoldásában a szovjetunió álláspontját az elmúlt napokban több dokumentum is kifejtette: kadhafi, libiai

látogatása, illetve a kuvaiti külügyminiszter moszkvai megbeszélései kapcsán kiadott közlemények. szovjet részről ezekben ismételtén leszögezték, hogy érvényt kell szerezni a világszervezet korábbi határozatainak a közel-keleti térséget illetően. mivel az egyesült államok most kisérteteiket tesz arra, hogy közvetlenül katonai alakulatokat állomásoztasson a térségben a „békefenntartás”, ürügyével, az ensz szerepe különösen fontosá válhat, s szovjet részről számítanak arra, hogy a világszervezet segíteni tudja a rendezés előkészítését. ugyanakkor szovjet részről

Nms

/forradalom vezetőjének

készek megvitatni a főtítkárral minden olyan kérdést, amely az ensz napirendjén szerepel, s amely elősegítheti a világhelyzet további kiéleződésének megakadályozását - hangoztatják a szovjet fővárosban.

ki/dj bj

13.21 020581 2009

-.-

sk0027 4 300 mtik1027

Luns rómban

Róma, 1981. május 2. /afp/reuter/ - néhány órával halg után Joseph Luns nato-főtítkár is megérkezett szombaton az olasz fővárosba, az atlanti szövetség hétfőn kezdődő miniszteri tanácsülésére.

A nato szóvivője brüsszelben kijelentette, hogy Luns fontos bejelentéseket tesz majd a miniszteri tanácsülést megnyitó beszédében. A beszéd értesülések szerint főként az európai közép-hatótávolságú rakéták korlátozásáról tavaly elkezdett, de nyomban felfüggesztett genfi szovjet-amerikai tárgyalások folytatásával foglalkozik majd, de egyéb témákra, így a katonai költségvetések növelésére is kitérhet.

Várakozások szerint a nato-tanácsülésen a kelet-nyugati kapcsolatok kérdése, a szovjet békejavaslatokra adandó válasz, és elsősorban a közép-hatótávolságú rakétákról folytatandó tárgyalások kérdése szerepel napirenden. A nyugat-európai országok erősen sürgetik washingtont, hogy tűzzön ki időpontot e tárgyalások megkezdésére, míg az amerikai kormányzat mindaddig kitért e sürgetésektől.

mp bj

13.25 020581 1040

Nim

-.-

sk0028 4 300 mtik1028

libanon-szírIA /1.rész/

Beirut, 1981. május 2. /mti/ - szórványos lövöldözésektől eltekintve mind beirutban, mind zahle térségében tart a nem hivatalos tűzszünet, de a nyugalom helyreállítása, az élet normalizálása a hét elején megkezdett politikai tárgyalások kimenetelétől, átfogó biztonsági intézkedések bevezetésétől függ. Ezekre várva továbbra is szünetel a főváros keleti és nyugati felét összekötő átkelőhelyek forgalma, s 12 napja nem fogad, nem indít repülőgépeket a beiruti nemzetközi repülőtér, amelynek a megnyitását menetrendszerűen ismétlődő tűzérési belövések késleltetik. Az izraeli légierő szombaton is folytatta felderítő tevékenységét dél-libanon és beirut légterében.

Szombaton szárkisz államfő elnökletével ülést tartott a hattagu kormánybizottság, hogy végleges formába öntse a válság rendezésének libanoni munkaokmányát. Vasárnapra vagy hétfőre ismét beirutba várják khaddam szíriai külügyminisztert, ezuttal a damaszkuszban körvonalazott rendezési tervekkel, javaslatokkal. A tárgyalások következő szakaszában a libanoni és a szíriai munkaokmány alapján dolgozzák ki a feszültségenyhítő intézkedések, a nemzeti megbékélés programját, menetrendjét.

Zuheir Masarik, a szíriai baath-párt főtítkár - helyettese május 1-i beszédében azzal vádolta az egyesült államokat, hogy zöld utat adott izraelnek a libanoni és a palesztin nép elleni támadások eszkatációjához, valamint ahhoz, hogy az izraeli légierő telője a libanonban állomásozó szíriai csapatok két helikopterét. A feszültség és a vérontás fenntartása érdekében izrael odáig ment, hogy provokálta az arab békefenntartó erőket, a libanoni törvényes hatóságok hadseregét - mutatott rá a szíriai vezető.

A palesztinai felszabadítási szervezet közleménye is az egyesült államokat tette felelőssé a palesztin és a libanoni nép ellen irányuló izraeli agresszióért. A reagan-kormány nem érte be izrael pusztá támogatásával, hanem kihívó módon nyíltan törvényesnek minősítette, ösztönözte a cionisták népiirtó háboruját - hangsúlyozza a közlemény. /folyt./

bz/dm bj

13.40 020581 2070

Nim

-.-

sk0029 4 300 mtik1029

libanon-szíria /2.rész/

a rijadi rádió szombati jelentése szerint az arab vezérkari főnökök nemrég megtartott tuniszi értekezletén tanulmányozták a legutóbbi libanoni fejleményeket, s támogatásukról biztosították az izraeli agresszió ellen küzdő libanoni és palesztin népet. elhatározták, hogy intézkedéseket tesznek az arab katonai potenciál erősítésére az izraeli támadásokkal és terjeszkedő politikával szemben, a közlemény nem tér ki a katonai intézkedések mibenlétére.

bz/dm bj

13.41 020581 0504

-.-

sk0030 4 230 mtik1030

rövid hírek

eanes hamburgban

hamburg, 1981. május 2. /reuter/ - antonio ramalho eanes portugál államfőt szombaton magánbeszélgetésen fogadta helmut schmidt szövetségi kancellár. tárgyalásaik középpontjában valószínűleg a nato-tanács hétfőn kezdődő római ülése szerepelt. bonn azt akarja, hogy az ülésen a nyugat félreérthetetlen jelét adja készségének a moszkvával folytatandó leszerelési tárgyalásokra.

madrid - szabadon bocsátás

madrid, 1981. május 2. /afp/ - madridi lapjelentés szerint két-hónapos fogvatartás után szabadon bocsátották josé leon-pizarro tábornokot, a valenciai 3. gépesített hadosztály vezetőjét, akit a februári államosítási kísérlet után tartóztattak le. a tábornokot az események után felfüggesztették állásából, de vádat nem emeltek ellene.

venezuela - trinidad

kingston, 1981. május 2. /pl/ - a venezuelai kormány elismerte, hogy parti őrsége tüzet nyitott tizenegy trinidad-tobagói halászhajóra a két országot elválasztó öbölben. a venezuelai nagykövet azzal védekezett, hogy a halászhajók venezuelai vizeken tartózkodtak. az utóbbi hetekben több ízben is előfordult, hogy az

Nw

érvényben lévő kétoldalu magállapodás ellenére venezuelából magtámadták a szomszédos ország halászhajóit.

földrengés

róma, 1981. május 2. /afp/ - öt földrengés rázta meg péntek délutántól szombat reggelig az olasz fővárostól mintegy negyven kilométerre délre fekvő colli alban körzetét. az utolsó lökés elérte a mercalli-skála szerinti ötös erősséget. epicentruma a vulkánikus eredetű albano tó mellett fekvő castelgandolfoban volt; itt található a pápa nyári rezidenciája is. a földrengések nagy pánikot okoztak a lakosság körében, sokan az utcákon, vagy gépkocsikban töltötték az éjszakát. károkról nem érkeztek jelentések.

vihar

abu dhabi, 1981. május 2. /afp/adn/ - az arab emírségekben szokatlan hevességű szélvihar pusztított az elmúlt két napon. a 120 kilométer óránkénti sebességű, viharos esőzessel és jégesővel párosult szélnek kilenc ember esett áldozatul, több százan megsebesültek, és több millió dolláros károk keletkeztek.

bm bj

13.52 020581 2120

-.-

sk0031 4 230 mtik1033

francia választási kampány /1.rész/

párizs, 1981. május 2. /mti/ - a gaullista politikai család szavazóinak május 10-i állásfoglalása áll a francia elnökválasztási kampány középpontjában. jacques chirac a voksok 18, michel debré és marie-france garaud asszony együttvéve mintegy 3 százalékát szerezték meg: giscard d'estaing újjáválasztásához az szükséges, hogy ez az együttesen több mint hatmillió szavazóréteg jobban tömörüljön személye körül, mint a baloldal különböző erői mitterrand körül.

az első forduló utáni hét politikai állásfoglalásai után azonban kitűnt, hogy ami a jelölteket és a mögöttük álló politikai apparátusokat illeti, a baloldalon a tömörülés egyértelműbb, mint giscard táborában. michel debré nem nyilatkozott, marie-france garaud jövő péntekre /a szavazás előtti végső határidőre/ ígérte csak állásfoglalását, chirac pedig egyénileg ugyan giscardra szavaz,

de

akárcsak alvezérei, de szavazóinak belátására bizta, kit választanak a két jelölt közül.

Giscard d'Estaing elnök a héten tartott választási gyűlésein ennek megfelelően elsősorban az RPR és a többi gaullista jelölt választóihoz fordult. hangsúlyozta, hogy mivel az eddigi kormánytöbbség jelöltjei összesítve jobb eredményt értek el, mint a baloldal, a vereség csak magából a többségből eredhet. az elnök Mitterrand megválasztásának esetére kilátásba helyezte a „politikai zűrzavart”, a gazdasági hanyatlást és azt, hogy franciaország nemzetközi tekintélye csökkenne. Mitterrand az államfő szerint a kommunisták foglya maradna, nem kormányozhatna támogatásuk nélkül, tehát figyelembe kellene vennie követeléseiket. végül az államfő különböző ígéreteket, gesztusokat tett az RPR és a gaullista szavazórétegek irányában, megbékélést és nézeteik figyelembevételét helyezte kilátásba. /folyt./

bd/dj bj

14.14 020581 1812

-.-

sk0032 4 230 mtik1034

francia választási kampány /2.rész/

a szocialisták részéről egyrészt igyekeztek azt hangsúlyozni, hogy nem „a társadalmi forma megválasztásáról”, van szó, mint azt Giscard hangsúlyozza, hanem a politikai irányvonal megváltoztatásáról. a középutas polgári választók megnyugtatóra kiemelik, hogy a szocialista párt az első fordulós eredményrel döntő súlyra tett szert a baloldalon, a kommunista párt súly csökkent, Mitterrand maga határozza meg politikáját. ugyanakkor a szocialista politikusok továbbra is elutasítják kommunista miniszterek esetleges részvételét a kormányban. másrészt Gaston Defferre marseille-i polgármester egy rádióinterjúban egyfajta kísérleti léggömbként felvetette egy olyan kormány lehetőségét, amelyet az RPR, a szocialisták és a kommunisták egyaránt támogatnának.

a L. humanité szombati számában René Andrieu e nyilatkozatokat kommentálva rámutat, hogy számos szocialista nyilatkozat közös elemének tűnik az a törekvés, hogy megnyugtassák a jobboldalt. „nem tudom, írja a L. humanité főszerkesztője, hogy ezek a nyilatkozatok megnyugtatók-e a jobboldalt, az viszont biztos, hogy nem fognak lelkesedést kelteni a kommunista választók körében és nem teremtik meg a legjobb feltételeket ahhoz, hogy Giscardra vereséget mérjenek a második fordulóban.”

kl

a L. humanité reagálása mutatja Mitterrand választási kampányának fő ellentmondását: úgy kell megőriznie maga mögött a baloldali különböző erőit, hogy közben a kormánytáborból is megszerezze a győzelméhez szükséges támogatást. ezért az ifop április 27-28-i közvéleménykutatása, amely Mitterrand 51,5:48,5 arányú győzelmét jelzi a május 10-i második fordulóban, sokkal inkább a hét elejére jellemző helyzet fotójának tűnik, mint megbízható előrejelzésnek. a megfigyelők szerint a választások sorsa általában az utolsó három napon dől el. a hétfői és keddi felmérés szerint a baloldali voksai szerint a kommunista voksok 84 százaléka jut Mitterrandra, míg a gaullistáknak 71 százaléka szavazna csupán Giscardra. a választási kampány egyik kulcskérdése éppen az, hogy ez az arány megmarad-e, illetve kinek a javára változik.

bd/dj bj

14.16 020581 2143

-.-

sk0033 4 230 mtik1035

szovjetunió - május elseje /1.rész/

moszkva, 1981. május 2. /mti/ - az SZKP nemrég véget ért XXVI. kongresszusa je gyében ünnepelték meg Moszkvában s az egész szovjetunióban május elsejét, a munkásosztály ünnepét. a felvonulások résztvevői mindenütt egyetértésükről biztosították a kongresszus határozatait, ígéretet tettek azok teljesítésére, az új ötéves terv végrehajtására. ugyancsak helyeslésüket, egyetértésüket juttatták kifejezésre az SZKP és a szovjet állam békepolitikája iránt, éltették a világ dolgozóinak összefogását, egységét a békéért, a demokráciáért, a társadalmi haladásért, a szocializmusért vívott harcban.

a moszkvai dolgozók május elsejei felvonulását a Lenin mauzóleum mellvédjéről tekintették meg az SZKP és a szovjet állam vezetői, élükön Leonid Breznyevvel, az SZKP KB főtitkárával, a legfelsőbb tanács elnökségének elnökével. a színpompás, látványos és derűs menetben mintegy hatszáz üzem, intézmény dolgozóí vonultak fel. a másfél órás májusi demonstrációt ifjú sportolók nyitották meg a pártot éltetve, majd a szovjet főváros kerületeinek menete következett, élén Moszkva zászlajával, kitüntetéseiivel. a magukkal vitt táblákon az üzemek dolgozóí beszámoltak eddigi eredményeikről, jelentették: Moszkva ipara teljesítette az új ötéves terv első négy hónapjának feladatát, a város üzemeiben a termelékenység a tervezettnél magasabb volt. sok felirat köszöntötte a testvéri szocialista országokat, a világ dolgozóinak egységét, a békét,

kl

tiltakozott az új fegyverkezési verseny, a háborús fenyegetés ellen. a menetet az önkéntes ifjúsági építőbrigádok több ezer tagja zárta be: vörös zászlókkal köszöntötték a pártot és a dolgozók nagy nemzetközi ünnepét.

- hasonló felvonulást tartottak a szovjetunió valamennyi városában, falujában. az ünnepén sok helyütt avattak új lakótelepeket, kórházakat, egészségügyi, oktatási, kulturális intézményeket. május elseje tiszteletére sok új nagy létesítményt adtak át rendeltetésének - az ünnepre például mintegy három ezer kilométeres új csővezetékkel érkezett moszkvába az urangóji gázmezőről is a földgáz. /folyt./

ki/zsa bj

14.23 020581 2116

-.-

sk0034 4 230 mtik1036

szovjetunió - május elseje /2.rész/

péntek délutántól országsszerte megkezdődtek a majálisok, a népi ünnepélyek. egyedül moszkvában hatvannál több szabadtéri színpadon adtak műsort kiváló művészek és amatőr együttesek, de természetesen nyitott kapukkal várták a vendégeket a művelődési házak, a színházak, a mozik is. este a fővárosban, a szövetséges köztársaságok fővárosaiban látványos tűzijáték zárta be az első nap ünnepségeit. szombaton is folytatódott a népi ünnepélyek: a hatalmas ország sokmillió lakosa vett részt a májusi találkozón. sok helyütt már a közelgő másik jelentős ünnepet, a győzelem napját is köszöntötték - megrendezték például a háborús veteránok, az egykori híres alakulatok tagjainak találkozóját.

ki/zsa bj

14.24 020581 0750

-.-

sk0035 4 230 mtik1037

kambodzsai választások

máté györgy, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

phnom penh, 1981. május 2. /mti/ - péntek reggel hét órakor kambodzsai valamennyi városában, településen megnyitották a szavazóhelyiségeket, 117 nemzetgyűlési képviselőt választottak meg a 148 indulóból.

a fővárosban már jóval reggel hét óra előtt gyülekeztek az emberek a szavazóhelyiségek előtt, hogy eleget tegyenek állampolgári kötelességüknek, egyenlő, közvetlen, általános és titkos szavazáson válasszák meg az ország legfelső törvényhozó testületét, a nemzetgyűlést. a déli órákra a választásra jogosultak többsége leadta voksát a heng samrin elnök és penn sovann alelnök fényképével, a nemzeti lobogókkal, tarka trópusi virágokkal feldíszített szavazóhelyiségekben.

az elnök az egyes számú választóhelyiségben, a nemzeti egységfront mekong-parti székházában, az alelnök a közgazdasági főiskolában adta le szavazatát, a nemzetközi sajtó jelenlévő nagyszámú képviselője előtt. kudarcot vallott tehát egyes nyugati országok kísérlete, hogy a polgári sajtó munkatársai bojkottálják a kambodzsai választásokat, mert az indokinával foglalkozó amerikai, hongkongi, bangkoki, nyugat-európai lapok, neves munkatársai figyelemmel követték az eseményeket.

14.58 020581 1251

-.-

sk0036 4 200 mtik1039

haig - forlani - luns

simó endre, az mti tudósítója jelenti:

róma, 1981. május 2. /mti/ - a szombaton reggel Rómába érkezett alexander haig amerikai külügyminisztert fogadta forlani olasz minisztere elnök. hosszú bizalmas megbeszélést folytattak a tárgyalóküldöttségek kirekesztésével. a delegációk csak később csatlakoztak megbeszélésükhöz.

római diplomáciai forrás szerint a kelet-nyugati kapcsolatokról, a közel-keleti helyzetről, libanonról és a mediterrán medencével kapcsolatos külpolitikai és katonai kérdésekről esett szó. olasz részről üdvözölték az amerikai adminisztráció elhatározását, hogy

cd

hatályon kívül helyezte a szovjetunióval szemben tavaly elrendelt gabonakiviteli embargót. az olasz-amerikai kétoldalú kapcsolatok témakörét érintve legfelső szintű találkozót helyeztek kilátásba.

szombaton az olasz fővárosba érkezett joseph luns nato-főtisztviselő is. egymás után érkeznek a többi nato-állam külügyminiszterei is, hogy részt vegyenek a nato miniszteri tanácsának hétfőn és kedden megtartandó római ülésén.

eaagleburger amerikai külügyminiszter-helyettes, aki haig kíséretében tartózkodik az olasz fővárosban interjút adott a római il temponak. kijelentette: reagan elnök szerint törödni kell a nato 1979. december 12-i határozata mindkét részének érvényre juttatásával, a fegyverkezéssel és a tárgyalásokkal egyaránt.

se/zsa bj

15.56 020581 1387

-. -

sk0037 4 230 mtik1041

mugabe - munkások

salisbury, 1981. május 2. /taszsz/ - a politikai függetlenség kivívása után a zimbabwei népnek most a gazdasági függetlenségért kell küzdenie - jelentette ki robert mugabe zimbabwei miniszterelnök salisburyben egy május elsejei tömeggyűlésen. a kormányfő ünnepi beszédében állást foglalt amellett, hogy a magántulajdonu gyárakban, üzemekben a munkásoknak legyen közvetlen képviselők az igazgatásban.

mugabe közölte: a munkásokat tájékoztatni kellene a cégek által elért haszonról, hogy beleszólhassanak annak elosztásába, felhasználásába.

a kormányfő ígéretet tett arra, hogy az ország vezetése behatárolja elemezni fogja a dolgozók gondjait. jelezte azt is, hogy az állam a jövőben szigorúbb ellenőrzést fog gyakorolni a nemzetgazdaság kulcságazatai fölött, különös tekintettel a bányáiparra.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

nyugati hírügynökségi jelentések szerint a zimbabwei üzleti körök nyilvánvalóan aggodalommal fogadják mugabe igen nyers kijelentéseit, amelyek eltérnek szokásos pragmatista állásfoglalásaitól. megfigyelők mindazonáltal megjegyzik, hogy a kormányfő éles megfogalmazásai inkább a főváros fekete munkásainak szóltak, akiknek többsége nem tartja elég radikálisnak mugabe politikáját. a miniszterelnök beszéde feltehetőleg nem jelez változást, csupán azt, hogy megpróbálkozik radikális hangnemet maga mellé állítani a türelmetlen fekete munkásokat, akik nem látják eléggé a függetlenség anyagi hasznát.

ku bj

16.33 020581 1511

-. -

sk0038 4 230 mtik1040

haig

washington, 1981. május 2. /taszsz/ -- haig amerikai külügyminiszter a washington post értesülése szerint a közelmúltban személyes jellegű megbeszélést folytatott reagan elnökkel. a külügyminiszter szóba hozta, hogy „áskálódnak, ellene a fehér házban.

mint a lap írja: „most, amikor reagan elnöknek első kézből vannak információi a haig elleni támadások ügyéről, ezek folytatódása annak lehet a jele, hogy azok az elnök jóváhagyásával történnek, és ez esetben várható, hogy haig külügyminiszteri megbízatása hamarosan véget ér.,,

a reuter hírügynökség szerint weinberger hadügyminiszter meg akarja őrizni irányító szerepét az amerikai külpolitikában. eddigi kijelentései - írja a reuter - meglepték azokat, akik haigtól várták az új adminisztrációban az amerikai külpolitika vonalának „meghatározását.,, a hírügynökség emlékeztet arra, hogy az elnököt és hadügyminiszterét bizalmas barátság köti össze, melynek szálai még reagan „kaliforniai időszakára, nyulnak vissza.

kő bj

16.36 020581 1019

-. -

sk0039 4 230 mtik1042

észak-írországi

belfast, 1981. május 2. /ap/upi/reuter/afp/taszsz/ - az észak-írországi belfastban és londonderryben szombaton újabb zavargások voltak. belfastban - ahol már pénteken este is voltak kisebb összetűzések - tüntető fiatalok összezsúrtak a rendőrséggel. londonderryben négy tüntetőt vettek őrizetbe.

a belfast melletti maze börtönben immár 63. napja folytatja éhségsztrájkját bobby sands. hírgyűnökségi jelentések szerint a bebörtönzött ira-tagok politikai státusáért küzdő fiatalember haláltusáját vívja, gyorsan romlik a 49. napja éhségsztrájkoló francis houghes egészségi állapota is.

humphrey atkins, az észak-írországi ügyek minisztere pénteken este az észak-írországi négy legnagyobb felekezetének vezetőivel tárgyalt a kialakult helyzetről.

párizsban szombaton mintegy negyven - bobby sands és társai mellett tüntető - szélsőbaloldali fiatal két órán át megszállta a „british airways”, brit légitársaság párizsi irodájának helyiségeit. sands és társai mellett tüntettek a portugáliai coimbra városában is pénteken este.

sands egészségi állapota miatti mély aggodalmának adott hangot a demokratikus jogászok nemzetközi szövetségének brüsszelben közzétett nyilatkozata is. a szervezet követeli, hogy engedjék szabadon az éhségsztrájkoló ira-tagot, és tegyék lehetővé, hogy mint a brit alsóház megválasztott tagja gyakorolhassa funkcióját.

lp bj

16.49 020581 1407

-.-

sk0040 4 230 mtik1043

egyiptomi amesztiá

kairó, 1981. május 2. /afp/ - anvar szadat egyiptomi államfő szombaton bejelentette, hogy a munka ünnepe alkalmából amesztiában részeseitnek négy - államcsínykíséret miatt - bebörtönzött politikai vezető: ali szabri volt alelnököt, szami saraf volt

Ad

államminisztert, farid abdel kerimet, a felosztatott arab szocialista unió volt titkárát, és mohamed fajek volt tájékoztatásügyi minisztert. a politikusokat 1971-ben szadat elnök elleni államcsínykísérettel vádolták és bebörtönözték őket.

lp pi

18.31 020581 0540

-.-

sk0041 4 230 mtik1044

chilei május 1. - kiegészítés /ld. mtik 1005./

santiago, 1981. május 2. /afp/ - több mint kétszáz tüntetőt tartóztattak le pénteken chilében a pinochet rendszere ellen szervezett május elsejei megmozdulásokon.

santiagóban 141 tüntetőt tartóztattak le - többségük diák. valparaisóban és vina del mar-an 56 munkást, illetve diákot, concepciónban nyolc tüntetőt vett őrizetbe a rendőrség.

lp pi

18.55 020581 0419

-.-

sk0042 4 230 mtik1045

uganda - tanzániai csapatok

nairobi, 1981. május 2. /afp/ - szombaton kivonták ugandából az 1979 óta ott állomásozó tanzániai csapatok első egységeit. a tanzániai rádió bejelentése szerint június végéig elhagyja a kelet-afrikai országot mind a tízezer tanzániai katona.

ismeretes, hogy 1979-ben idi amin diktátor rémuralmának megdöntésében a szomszédos tanzánia hadseregének egységei döntő fontosságú támogatást nyújtottak az ugandai ellenzéki erőknek. 1979 júniusában az új ugandai vezetés két évre szóló védelmi szerződést kötött a szomszédos országgal, és ennek alapján kerül sor most a

Ad

tanzániai katonák kivonására, nyereze tanzániai elnök változatlanul támogatja obote ugandai elnök politikáját, amely az amin diktatúrája alatt szétzilált ország belső helyzetének rendezésére és a lezüllett nemzetgazdaság ujjáépítésére irányul.

ku pi

19.47 020581 0866

-.-

sk0043 4 230 mtik1046

rövid hírek

repülőgépszerencsétlenség

baden-baden, 1981. május 2. /afp/ - szombaton a nyugatnémetországi baden-baden közelében megtalálták annak a három személynek a holttestét, akik előző este lezuhantak egy magánrepülőgéppel. a szerencsétlenség a fekete-erdőben történt röviddel azután, hogy a gép felszállt a baden-baden-i repülőtérrel.

tűz

brüsszel, 1981. május 2. /upi/ - szombaton ismeretlen okból kigyulladt, és teljesen leégett egy jugoszláv utazási hivatal brüsszeli irodája. a tűzoltók három órán belül megfékeztek a tüzet, amely áttért az épületben található szállodára is. személyi sérülés végül is nem történt. nem kizárt, hogy politikai merényletről van szó.

robbanás

luxembourg, 1981. május 2. /afp/ - szombaton reggel robbanás rázta meg a luxemburgi főváros egyik pályaudvarát. két személy megsérült, a pályaudvar épületében található egyik üzlet pedig összedőlt. a robbanás oka ismeretlen, személyi sérülés nem történt, de az anyagi kár jelentős.

ku pi

19.53 020581 1024

-.-

sk0044 4 230 mtik1047

japán-amerikai - fegyver

tokió, 1981. május 2. /taszsz/ - mint szombaton ismeretessé vált, a tokiói kormány döntést hozott arról, hogy japán a jövőben az egyesült államokkal közösen dolgoz ki új fegyverfajtákat. a döntés alapjául egy 1966-ban aláírt amerikai-japán memorandum szolgál.

az amerikai-japán fegyvergyártási együttműködés részleteiről weinberger amerikai hadügyminiszter és omura, a japán nemzetvédelmi hivatal vezetőjének jövő hónapban esedékes honolulu tanácskozásán határoznak. a tokiói kormánydöntést szuzuki japán miniszterelnök amerikai látogatásának előestéjén hozták, jelölve annak, hogy japán, a washingtoni sürgetéseknek eleget téve, hajlandó növelni fegyveres erejét és kész arra, hogy nagyobb szerepet játsszon a pentagon ázsiai terveinek megvalósításában.

kf pi

20.30 020581 0812

-.-

sk0045 1 230 mtik1048 /javítás a mtik1034-re /

francia választási kampány /2. rész/

mai mtik1034 sz. hírünk: francia választási kampány 2. rész 1. bek. 2. sorban a szöveg helyesen:

...nem a társadalmi forma megváltoztatásáról van szó...

ae pi

20.42 020581 0227

ad

-.-

sk0046 4 230 mtik1049

gépettérítés

London, párizs, dublin, 1981. május 2. /ap/upi/reuter/afp/ - egy fegyveres férfi szobaton eltérítette az ir „aer lingus,, légitársaság egyik boeing 737 típusu - dublin és london között közlekedő - gépét fedélzetén 118 utassal és 5 főnyi személyzettel.

a lawrence james downey nevű ir állampolgár - volt trappista szerzetes, akit megzavarodott elmeállapota miatt elbocsájtottak kolostorából - arra kényszerítette a londoni heathrow repülőtérre éppen leszállni készülő gép személyzetét, hogy repüljenek tovább. a géprabló eredetileg azt akarta, hogy teheránba menjenek, de a gép ezután leszállt az észak-franciaországi le touquet tengerparti üdülőhely repülőtérre. a géprabló itt az utasok közül öt nőt és öt gyermeket szabadon engedett, majd azt követelte, hogy töltsék fel a gép üzemanyagtartályait és közöljék az egyik irországi újságban cikkét a portugáliai fatimai „csodáról,,.

a francia rendőrség különleges erői körülvették a le touquet repülőtérén veszteglő gépet, s a hatóságok közölték: nem adnak üzemanyagot a boeing 737-esnek. az iráni külügyminisztérium bejelentette, hogy nem hajlandó beengedni irán légitereibe az elrablott gépet. charles haughey ir minisztere lnök este rendkívüli ülésre hívta össze kabinetjét, hogy megvitassa a fejleményeket.

lp pi

21.02 020581 1313

-.-

sk0047 4 800 mtik1051

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke sk001-sk0030-ig

1981. május 2. /mti/
 sk0001 várható események
 sk0002 usa - fegyverzetkorlátozás /1.rész/
 sk0003 usa - fegyverzetkorlátozás /2.rész/
 sk0004 esti hírlap - várható
 sk0005 chile - május 1.
 sk0006 salvador
 sk0007 waldheim - taszsz nyilatkozat
 sk0008 rövid hírek: new york: megvesztegetés

se

- bonn: klm - nato
 miami: mozgásképtelen hajó
 stanford: szív-tüdő átültetés
- sk0009 libanoni helyzetjelentés
 sk0010 rövid hírek: karlskrona: popkoncer: három halott
 palm beach gardens: házépítés új rekord
- sk0011 haig rómban
 sk0012 cirillo - patria-tó
 sk0013 sztrájkoló bányászok - usa
 sk0014 közel-keleti hírek
 sk0015 nicaragua-tiltakozás
 sk0016 japán - nukleáris szennyezés
 sk0017 kiszivárogtatás
 sk0018 gyorshadtes és mx
 sk0019 tibet
 sk0020 ensz - namibia
 sk0021 újraéledő mccarthyizmus
 sk0022 kambodzsa - szolidaritás
 sk0023 krasznaja zvezda - gyorshadtest
 sk0024 rövid hírek: bukarest: kanadai küldöttség
 bukarest: pártévforduló
- sk0025 papandreu-nyilatkozat
 sk0026 waldheim - moszkvai látogatás
 sk0027 luns rómban
 sk0028 libanon - sziria /1.rész./
 sk0029 libanon - sziria /2.rész./
 sk0030 rövid hírek: hamburg: eanes hamburgban
 madrid: madrid - szabadombocsátás
 kingston: venezuela - trinidad
 róma: földrengés
 abu dhabi: vihar

dm/zsa
 21.09 020581 1620

-.-

sk0048 4 800 mtik1052

mai külpolitikai hireink jegyzéke sk0031-sk0048-ig

1981. május 2. /mti/ -
 sk0031 francia választási kampány /1.rész./
 sk0032 francia választási kampány /2.rész./
 sk0033 szovjetunió - május elseje /1.rész./
 sk0034 szovjetunió - május elseje /2.rész./
 sk0035 kambodzsa választások

se

